

20.10.2023 nr 9.5-2.2/22-
23/35 HJ-/15

Põhja-Sakala Vallavalitsus
Lembitu pst 42, Suure-Jaani
71502 Põhja-Sakala vald
Viljandimaa

Suure-Jaani Lasteaia Sipsik haldusjärelevalve õiendi kinnitamine

Koolieelse lasteasutuse seaduse § 31 lõike 1 ning haridus- ja teadusministri 24.05.2022 käskkirja nr 155 „Volituse andmine riikliku ja haldusjärelevalve teostamiseks, tegevuslubade andmiseks ning huvihariduse õppekavade registreerimiseks Eesti hariduse infosüsteemis“ punkti 4 alusel.

1. Kinnitan Suure-Jaani Lasteaia Sipsik haldusjärelevalve õiendi (lisatud).
2. Lasteaia pidajal palume esitada õiendis tehtud ettekirjutuste täitmise kohta Haridus- ja Teadusministeeriumile kirjalik aruanne ettekirjutuste täitmist tõendavate dokumentidega viie tööpäeva jooksul peale ettekirjutuse tähtaega.
3. Käesolevat korraldust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades kaebuse Tartu Halduskohtusse halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Anne Põldsaar
peaekspert

Koopia: Suure-Jaani Lasteaed Sipsik

SUURE-JAANI LASTEAIA SIPSIK HALDUSJÄRELEVALVE ÕIEND

SISSEJUHATUS

1. Suure-Jaani Lasteaed Sipsik (edaspidi *lasteaed*) on Põhja-Sakala Vallavalitsuse (edaspidi *pidaja*) hallatav õppeasutus aadressil Lembitu pst 42, Suure-Jaani, 71502, Põhja-Sakala vald, Viljandi maakond.
2. Lasteaial on kaks tegutsemiskohta:
 - 1) Suure-Jaani lasteaed Sipsik asukohaga Lembitu pst 42, Suure-Jaani linn, Põhja-Sakala vald, 70502 Viljandi maakond;
 - 2) Kõidama lasteaed Traksik asukohaga Lõhavere tee 7a, Kõidama küla, Põhja-Sakala vald, 71505 Viljandi maakond.
3. Haldusjärelevalvet teostati lasteaias Haridus- ja Teadusministeeriumi õigus- ja personalipoliitika osakonna järelevalve valdkonna peaeksperdi 10.07.2023 korralduse nr 9.5-2.2/22-23/35 HJ-/1 „Haldusjärelevalve algatamine Suure-Jaani Lasteaia Sipsik“ alusel.
4. Järelevalvet lasteaia ja selle pidaja tegevuse õiguspärasuse üle teostasid Haridus- ja Teadusministeeriumi õigus- ja personalipoliitika osakonna järelevalve valdkonna peaeksperdid Anne Põldsaar ja Kerli Moora.
5. Riiklik järelevalve algas 29.08.2023.
6. Järelevalves oli vaatluse all lasteaia õppe- ja kasvatustegevuse korraldus, lapse arengu toetamine ning õppe- ja kasvatusala töötajate kvalifikatsioon.
7. Järelevalves vesteldi lasteaia direktori, pidaja, pedagoogilise nõukogu ja lapsevanemate esindajatega. Tutvuti lasteaia dokumentide ja õppekeskkonnaga ning võrreldi lasteaia andmeid Eesti hariduse infosüsteemi (edaspidi *EHIS*) tehtud sissekannetega.

KOKKUVÕTE

Suure-Jaani Lasteaed Sipsik on Põhja-Sakala valla munitsipaallasteaed, millel on kahes tegutsemiskohas kokku seitse rühma. Suure-Jaani tegutsemiskohas oli 2022/2023. õa-l viis rühma: kaks liitrühma, kaks aiarühma ja üks sõimerühm, Kõidama tegutsemiskohas kaks liitrühma. 2022/2023. õa-l oli lasteaias 120 last.

Lasteaed on tegutsenud pärast Suure-Jaani Lasteaia Sipsik ja Kõidama lasteaia Traksik liitmist ühe asutusena 2022/2023. õppeaastast.

Lapsevanemad, õpetajad ja lasteaia juhtkond peavad oluliseks lasteaia looduslähedust, õuesõppe ja aktiivõppe meetodite kasutamist, laste iseseisvuse ja loovuse toetamist. Lasteaed väärtustab kodukandi ajalugu ja loodust, korraldades väljasõite ja õppematku olulistesse kodukoha loodus- ja ajaloopaikadesse.

Järelevalve ajal kehtestati ja esitati uus õppekava, mis vastab kehtivatele nõuetele.

Lasteaial on kehtiv arengukava aastateks 2019–2023. Lasteaial puudub sisehindamise aruanne ja süsteemne sisehindamine, 2022/2023. õppeaasta kokkuvõtte ja analüüs esitati järelevalve ajal.

Lapse arengu toetamine on õpetajate, direktori ja lapsevanemate sõnul pidev protsess. Lasteaias on õppekavas kehtestatud lapse arengu hindamise kord, täidetakse arengujälgimise tabeleid, igapäevased märkamised kantakse e-infosüsteemi ELIIS (edaspidi *ELIIS*). Saadud tulemusi kasutatakse arenguveestlustel, vajadusel tehakse lapsele individuaalne arenduskava.

Lasteaias ei ole nõuetekohaselt tagatud logopeedi ja eripedagoogi teenus.

Lasteaias töötab 12,5 ametikohal 14 õppe- ja kasvatusala töötajat, kelle kvalifikatsioonile on kehtestatud nõuded. Kvalifikatsioon vastas kehtestatud nõuetele 13 õppe- ja kasvatusala töötajal. Arvestades õpetajate töökoormust, viivad 92% õppe- ja kasvatusgegevuse mahust läbi õpetajad, kelle kvalifikatsioon vastab nõuetele.

Käesoleva õiendi projekt saadeti Põhja-Sakala Vallavalitsusele ära kuulamiseks 13.10.2023. Põhja-Sakala Vallavalitsus saatis oma vastuse 18.10.2023. Ära kuulamisel esitatud ettepanekuid on arvestatud osaliselt, mitteamistamise kaalutlused on toodud vastavas õiendi osas.

OLUKORRA KIRJELDUS

Õppekava ja õppekorraldus

1. Õppekava

- 1.1 Koolieelse lasteasutuse seaduse¹ (edaspidi *KELS*) kohaselt on lasteasutuse õppe- ja kasvatuskorralduse aluseks lasteasutuse õppekava, mis peab vastama koolieelse lasteasutuse riiklikule õppekavale (edaspidi *KELA RÕK*). Lasteaia poolt esitati järelevalvele õppekava erinevad osad eraldi failidena, õppekaval puudus sisukord ja lisade loetelu.
- 1.2 *KELSi*² kohaselt kinnitab lasteasutuse õppekava lasteasutuse juhataja pedagoogilise nõukogu ettepanekul, kuulates ära hoolekogu arvamuse.
Õppekava on kinnitatud direktori käskkirjaga³.
Järelevalves ei esitatud dokumente, mis tõendaks, et õppekava on esitatud enne kinnitamist arvamuse andmiseks lasteasutuse pedagoogilisele nõukogule ja hoolekogule.
01.09.2022 liitus Suure-Jaani Lasteaia Sipsik Kõidama Lasteaed Traksik. Õppekavasse kahe haridusasutuse liitmisest tulenevaid muutusi sisse viidud ei ole. Direktori käskkirjaga⁴ on kinnitatud, et liidetud majades jätkatakse õppe- ja kasvatustööd Suure-Jaani Lasteaed Sipsik õppekava alusel. Õppekavade lisad (koolivalmiduskaart, lapsevanemaga arenguvestluse läbiviimise kord, kokkuvõtte ja küsimustik, lapse arengu jälgimise tabelid, õppekäikude kord, missioon, visioon, väärtused) on kinnitatud eraldi direktori käskkirjadega jaanuar kuni märts 2023. Enne kinnitamist on arvamust avaldanud pedagoogiline nõukogu ja hoolekogu.
- 1.3 Lasteaia õppekava ei olnud kohapealse järelevalve ajal kooskõlas *KELA RÕKiga*⁵, seal esinesid järgnevad puudused:
- 1.3.1. Lasteasutuse liik ja eripära: Õppekavas toodud rühmade arv ei vasta lasteaia olevatele rühmade arvule. Õppekavas pole välja toodud lasteaia eripära.
- 1.3.2. Lapse arengu eeldatavad tulemused õppekava läbimisel ei ole kõikides valdkondades välja toodud vanuseti.
- 1.3.3. Määruse⁶ kohaselt esitatakse lasteaia õppekavas erivajadustega lapse arengu toetamise põhimõtted ja korraldus. Õppekavast ei selgu, milline on toetamise korralduslik pool lasteaias, kopeeritud on tekst riiklikust õppekavast.
- 1.4 Lasteaia õppekavas on välja toodud, et erivajadustega lastele on loodud tingimused kasvamiseks sobitusrühmas, lasteaias puudus kohapealse järelevalve ajal sobitusrühm. Sobitusrühm⁷ alustas tööd 01.09.2023
- 1.5 Lasteaia õppekavas on välja toodud, et õppekava kuulub läbivaatamisele igal õppeaastal juunikuul jooksul. Vestlustes juhtkonna ja õpetajatega selgus, et seda ei ole regulaarselt tehtud.
- 1.6 Seaduse kohaselt⁸ on pedagoogilise nõukogu ülesanne lasteasutuse õppe- ja kasvatustegevuse analüüsimine ja hindamine ning direktorile, hoolekogule ning valla-

¹ KELS, § 16 lg 1.

² KELS § 2 lg 3.

³ Direktori 27.09.2009 käskkiri nr 1/1-1.

⁴ Direktori 12.09.2022 käskkiri nr 1-3-2.

⁵ KELA RÕK, § 2 lg 1.

⁶ KELA RÕK, § 2 lg 4 p 5.

⁷ Põhja-Sakala Vallavalitsuse 30.05.2023 korraldus nr 372 „Sobitusrühma moodustamine Suure-Jaani lasteaia Sipsik“.

⁸ KELS, § 22 lg 6.

või linnavalitsusele õppe- ja kasvatustegevuse parandamiseks ettepanekute tegemine. Lasteaias on koostamisel uus õppekava, mida direktori ja õpetajate sõnul tehakse koos meeskonnatöona.

- 1.7 Järelevalve ajal kehtestati⁹ ja esitati uus õppekava, millele oli kooskõlastuse andnud pedagoogiline nõukogu¹⁰ ja hoolekogu¹¹.
Kehtestatud õppekava on kooskõlas KELA RÕKiga.

2. Tegevuskava ja päevakava

- 2.1 Lasteasutuse tegevuskava on dokument, milles tuleb määratleda lasteasutuse ühe õppeaasta tegevuskava, lähtudes lasteasutuse arengukavast ja õppekavast, õppeaasta üldeesmärkidest ja eelmise õppeaasta sisehindamise tulemustest¹².
Seaduse¹³ kohaselt kinnitab lasteasutuse tegevus- ja päevakava lasteaia direktor.

Järelevalvele esitatud 2022/2023. õa tegevuskavas on määratletud lasteasutuse arengukava valdkondadest tulenevalt eesmärgid, tegevused, vastutajad ja tähtajad. Lasteaia tegevuskava on kinnitatud¹⁴ direktori käskkirjaga. Sama käskkirjaga on veel kinnitatud eraldi õppe- ja kasvatustöö tegevuskava, millel on neli lisa. Õppe- ja kasvatustöö alased eesmärgid ja tegevused on lahti kirjutatud selles dokumendis. Direktori sõnul on antud dokument koostatud kahe lasteaia üheks asutuseks liitmise sujuvama ülemineku abistamiseks.

Kuna 2021/2022. õa-l pole läbi viidud sisehindamist ega koostatud õppeaasta kokkuvõtet, ei tugine tegevuskava eelmise õppeaasta sisehindamise tulemustele.

Direktori sõnul on tegevuskava koostatud kehtiva arengukava alusel ja tuginedes õpetajate eelmise aasta analüüside kokkuvõttele. Tegevuskavas olevad eesmärgid on aluseks rühmade tegevuskavade koostamisele. 2022/23. õa tegevuskavas ei ole kõikidel valdkondadel eesmäärke püstitatud (eestvedamine ja juhtimine), osad eesmärgid on esitatud tegevusena, osad ühesõnalisena (meeskonnakoolitus), läbiviidavad tegevused ei ole eesmärkidega kooskõlas.

Rühmade tegevuskavad on hariduse e-infosüsteemis ELIIS.

2.1.1 Ettepanek direktorile

Tegevuskavas püstitada üheselt mõistetavad ja mõõdetavad eesmärgid. Mõelda läbi, milliseid tegevusi on vaja eesmärgist lähtudes kavandada, viia planeeritavad tegevused eesmärkidega kooskõlla.

Direktor palus ära kuulamisel arvestada, et lasteaed on tegutsenud ühise juhtimise all ühe aasta, mistõttu oli tegevuskava keeruline koostada, kuid õiendis toodud ettepanekud ongi lasteaia edaspidises töös arvestamiseks.

- 2.2 Lasteaia päevakava on kinnitatud¹⁵ direktori käskkirjaga. Päevakava kohaselt on lasteaia Sipsik maja avatud 6.45–18.00 ja Traksiku maja 7.30–18.00.

Vestluses juhtkonna, õpetajate ja hoolekoguga selgus, et päevakavast peetakse üldiselt kinni, vajadusel ollakse paindlikud.

⁹ Direktori 21.09.2023 käskkiri nr 1-3/5.

¹⁰ Pedagoogilise nõukogu 31.08.2023 koosoleku protokoll nr 11.

¹¹ Hoolekogu 20.09.2023 koosoleku protokoll nr 1.

¹² Haridus- ja teadusministri 31.08.2011. a määrus nr 44 „Koolieelse lasteasutuse õppe- ja kasvatustegevuse alaste kohustuslike dokumentide loetelu ja nende täitmise kord“, § 4 lg 2.

¹³ KELS, § 16 lg 4.

¹⁴ Direktori 12.09.2022 käskkiri nr 1-3-2.

¹⁵ Direktori 12.09.2022 käskkiri nr 1-3-2.

3. Kodukord, õppe- ja kasvatustegevuse päevik

3.1 KELS¹⁶ kohaselt koostab lasteasutuse kodukorra direktor ja esitab selle kinnitamiseks lasteasutuse hoolekogule. Kodukord on kinnitatud¹⁷ hoolekogu koosoleku otsusega. Lasteaia kodukorras on tähelepanu pööratud lapse tervise, heaolu ja arengu toetamisele ning turvalisuse tagamisele lasteaias.

3.2 Lasteaia rühmade päevikud vastavad määruses kehtestatud nõuetele¹⁸ ja asuvad ELIISis.

Päevikutesse tehtud sissekanded olid kooskõlas nädalakavas planeerituga. Lapsevanemate sõnul täidavad õpetajad rühmapäevikut regulaarselt, kättesaadav on nädalakava ja info iga päeva tegemiste kohta.

Määrus¹⁹ näeb ette, et päeviku täitmise üle teostavad kontrolli lasteasutuse direktor ja õppealajuhataja.

Järelevalves selgus, et päevikute täitmist kontrollib üks kord nädalas õppealajuhataja.

4. Rühmade moodustamine

4.1 Seaduse²⁰ kohaselt on sõimerühmas laste arv kuni 14, lasteaiarühmas kuni 20, liitrühmas kuni 18. Lasteasutuse hoolekogu ettepanekul on valla- või linnavalitsusel õigus lapse arenguks vajalike tingimuste olemasolu korral suurendada laste arvu sõimerühmas kuni kahe lapse võrra, lasteaiarühmas kuni nelja lapse võrra ning liitrühmas kuni kahe lapse võrra ning otsus selle kohta tuleb teha iga söime-, lasteaiaja liitrühma kohta eraldi²¹.

EHISE põhjal on sõimerühma Liblikas suuruseks 16 last ning liitrühma Lepatriinu suuruseks 20 last.

Lasteaia direktor on 06.06.2023 esitanud Põhja-Sakala Vallavalitsusele taotluse laste arvu suurendamiseks sõimerühmas Liblikas. Hoolekogu on laste arvu suurendamise sõimerühmas Liblikas 14 lapselt 16 lapsele heaks kiitnud²². Laste arvu sõimerühmas Liblikas suurendati Põhja-Sakala Vallavalitsuse korraldusega²³.

Direktori sõnul on EHISes vale sisestus Lepatriinude rühma andmetes, kuna Lepatriinude rühm ei ole liitrühmana tegutsenud. Järelevalves parandati EHISE sissekanne.

Hoolekogu esindajate sõnul ei ole lapsevanemad rahul lasteaia suvise töökorraldusega, kuna suvel on lasteaed neli nädalat suletud.

Ärakuulamisel selgitas pidaja, et omavalitus pakub suvel teenust asenduslasteaia näol. Lapsevanemaid teavitatakse sellest kevadel märtsikuus.

4.1.1 Ettepanek direktorile:

Kontrollida regulaarselt EHISE sissekannete aja- ja asjakohasust.

¹⁶ KELS, § 9² lg 1.

¹⁷ Hoolekogu 11.10.2022 koosoleku protokoll nr 1.

¹⁸ Haridus- ja teadusministri 31.08.2011. a määrus nr 44 „Koolieelse lasteasutuse õppe- ja kasvatustegevuse alaste kohustuslike dokumentide loetelu ja nende täitmise kord“, § 2 lg 2

¹⁹ Haridus- ja teadusministri 31.08.2011. a määrus nr 44 „Koolieelse lasteasutuse õppe- ja kasvatustegevuse alaste kohustuslike dokumentide loetelu ja nende täitmise kord“, § 5 lg 6.

²⁰ KELS, § 7 lg1.

²¹ KELS, § 7 lg 1¹.

²² Hoolekogu 29.05.2023 koosoleku protokoll nr 4.

²³ Põhja-Sakala Vallavalitsuse 14.06.2023 korraldus nr 424.

Õppe- ja kasvatustegevuse korralduse ja tulemuslikkuse hindamine lasteaias

5. Arengukava

5.1 KELS²⁴ sätestab, et lasteasutuse järjepideva arengu tagamiseks koostab lasteasutus koostöös hoolekogu ja pedagoogilise nõukoguga lasteasutuse arengukava. Arengukava kinnitamine²⁵ peab toimuma lasteasutuse pidaja sätestatud korras. Seaduse²⁶ kohaselt tuleb esitada arengukavas tegevuskava kolmeks aastaks.

Järelevalvele esitati lasteaia arengukava aastateks 2019–2023, kus on sätestatud arengusuunad järgmistes valdkondades: eestvedamine ja juhtimine, personalijuhtimine, koostöö huvigruppidega, õppe- ja kasvatustegevus, ressursside juhtimine. Arengukava on kinnitanud²⁷ pidaja ja see on avalikustatud lasteaia veebilehel. Arengukava tegevuskavas puuduvad mõõdikud, mille põhjal mõõdetakse eesmärgini jõudmist.

Järelevalves ei esitatud dokumente, mis tõendaks, et arengukava ja selle muudatused on esitatud enne kinnitamist arvamuse andmiseks lasteasutuse pedagoogilisele nõukogule ja hoolekogule. Direktori ja hoolekogu esindajate sõnul on lasteaed alustanud uue arengukava koostamist, mille käigus on võimalik erinevaid huvigruppe kaasata.

5.1.1 Ettekirjutus pidajale

Tagada lasteasutuse pedagoogilisele nõukogule ja hoolekogule võimalus anda arvamused lasteaia arengukava kohta ning esitada neile argumenteeritud seisukoht selle kohta, kas nende arvamust arvestatakse või mitte koolieelse lasteasutuse seaduse § 9¹ lõikele 1. Täitmise tähtaeg: 30.03.2024.

5.2 Järelevalvele esitati direktori 10.03.2023 koostatud arengukava täitmise aruanne. Aruannet oli tutvustatud pedagoogilisele nõukogule²⁸ ja hoolekogule²⁹, kes olid võtnud informatsiooni teadmiseks omapoolset arvamust avaldamata ja ettepanekuid tegemata. Aruandes puudub sisuline analüüs ja järeldused. Arengukava tegevuskavas toodud tegevused on tabelis märgitud kas täidetuks või osaliselt täidetuks.

Direktori sõnul koostab tema arengukava täitmise analüüsi ja saadab selle pidajale. Sisuline analüüs tehakse direktori sõnul sisehindamise juures.

Lapsevanemaid kaasatakse arengukava tegemisse rühmade koosolekutel, infot saadakse rahuloluküsitlusega, hoolekogu liikmed koguvad oma rühma vanemate arvamusi. Lastevanemate poolt on tulnud vähe ettepanekuid, peamiselt puudutavad need koos ürituste tegemist ja õpikeskkonna parendamist (nt mudaköök). Hoolekogu esindajate sõnul tutvuvad nad lasteaia dokumentidega, räägivad põgusalt läbi, mida saab muuta ja mida ei saa.

6. Sisehindamine

6.1 KELS³⁰ näeb ette, et sisehindamine peab olema pidev protsess, mille eesmärk on tagada laste arengut toetavad tingimused ja lasteasutuse järjepidev areng, selgitades välja lasteasutuse tugevused ning parendusvaldkonnad, millest lähtuvalt tuleb koostada arengukava tegevuskava. Nimetatud eesmärgist lähtuvalt peab lasteaed analüüsima sisehindamisel õppe- ja kasvatustegevust ja juhtimist ning hindama nende

²⁴ KELS, § 9¹ lg 1.

²⁵ KELS, § 9¹ lg 3.

²⁶ KELS, § 9¹ lg 2 p 2.

²⁷ Põhja-Sakala Vallavolikogu 28.03.2029 otsus nr 108.

²⁸ Pedagoogilise nõukogu 15.02.2023 koosoleku protokoll nr 6.

²⁹ Hoolekogu 21.03.2023 koosoleku protokoll nr 3

³⁰ KELS, § 24² lg 1.

tulemuslikkust.

Lasteaias süsteemset sisehindamist läbi viidud pole, puudub sisehindamise aruanne ja 2021/2022. õa kokkuvõte. Majades on kaust, kus paberkanjal on leitavad õpetajate õppe- ja kasvatustöö analüüsid ning tegevuskavad, lasteaedade varasemad tegevuskavad.

Järelevalves esitati 2022/2023. õa analüüs, mis on kinnitatud lasteaia pedagoogilise nõukogu poolt³¹. Analüüsis on tegevusvaldkondade kaupa toodud välja lasteaia tugevused ja parendustegevused, graafiliselt on esitatud õpetajate eneseanalüüside kokkuvõte. Õppeaasta analüüsis toodud eesmärgid ei ühti tegevuskava eesmärkidega. Sisulist analüüsi, millest tugevused ja parendusettepanekud tulenevad, on minimaalselt.

6.1.1 Ettepanek direktorile

Õppeaasta analüüsidest lähtuda lasteaia tegevuskavast ja seal püstitatud eesmärkidest.

6.1.2 Ettekirjutus pidajale

Tagada lasteaias sisehindamise läbiviimine pideva protsessina, mille eesmärk on kindlustada laste arengut toetavad tingimused ja lasteasutuse järjepidev areng lähtudes koolieelse lasteasutuse seaduse § 24² lõikes 1 kehtestatud. Täitmise tähtaeg: alates õiendi teatavakstegemisest, tõendavate dokumentide esitamise tähtaeg 01.01.2024.

Lasteaia pidaja tegi ärakuulamisel ettepaneku ettekirjutuse tähtaja pikendamiseks. Ettepanekut ei ole võimalik arvestada, kuna lasteaed on teada andnud uue arengukava koostamisest ning sisehindamisel välja selgitatavad lasteasutuse tugevused ja parendusvaldkonnad on arengukava tegevuskava koostamise aluseks³².

6.2 Seaduse³³ kohaselt kehtestab lasteasutuse direktor lasteasutuse sisehindamise läbiviimise korra.

Järelevalvele esitati sisehindamise kord, mis on direktori käskkirjaga kinnitamata. Järelevalve ajal kehtestas ja esitas direktor uue sisehindamise korra.³⁴

6.3 Lasteaias viidi 2023. a juunikuus läbi rahuloluküsitlus lastevanematele ja õpetajatele. Enamus õpetajaid täitsid rahuloluküsitluse. Õppeaasta kokkuvõttes on välja toodud, et enamasti ollakse hetkeolukorraga rahul. Samuti oli kõigil võimalik teha parendusettepanekuid, mida arvestatakse arengukava koostamisel.

Lapsevanematelt tuli tagasisidet 92 perest 38lt (kellest seitsmel jäi küsimustiku täitmine pooleli). Vähesel osaluse põhjustena toovad nii juhtkond kui hoolekogu välja küsitluse ebasobiva aja, ELIISI kasutamise probleemid, vähesel teavituse. Kuna küsitluses osalejaid oli vähe, plaanib lasteaed läbi viia uue küsitluse. Vastanud olid üldiselt lasteaiaiga rahul, välja toodi, et kommunikatsioon ja infoliikumine võiks olla paremini ja konkreetselt korraldatud. Lapsevanemad tõid välja murekohti ka lasteaia õpetajate ja direktori poolt saadetavate sõnumite selguses.

6.3.1 Ettepanek direktorile

Parendada kommunikatsiooni ja info jagamist, et oluline info jõuaks õigeaegselt ja arusaadavalt lapsevanemateni, ning koostada lasteaiale kommunikatsiooniplaan.

³¹ Pedagoogilise nõukogu 23.08.2023 koosoleku protokoll nr 10.

³² KELS, § 24² lg 2.

³³ KELS, § 24² lg 2.

³⁴ Direktori 21.09.2023 käskkiri nr 1-3/4.

Ärakuulamisel direktor selgitas, et alanud õppeaastal on kommunikatsiooni ja info jagamise parendamisega alustatud.

6.4 Lasteaial on toimiv hoolekogu. Hoolekogu käib lapsevanematega kohtumas kaks korda aastas lapsevanemate koosolekutel, kus antakse ülevaade hoolekogu tegevusest. Õppeaasta kohta on tehtud kokkuvõtte, mis on esitatud pidajale. Hoolekogusse on jõudnud lapsevanemate muresid rohkem pärast kahe maja liitmist: lapsevanem ei leia õpetajaga ühist keelt, vanemad ei saa aru, et neil on esindajad hoolekogus. Probleemidega pöördunud vanemaid hoolekogu koosolekutele kutsutud ei ole. Hoolekogu liikmed toovad välja, et vajaksid töö tõhustamiseks koolitusi. Kuna aga pidaja esindaja vahetub tihti, siis neile koolitusi läbi viidud pole.

6.4.1 Ettepanek pidajale

Võimaldada hoolekogu liikmetele koolitusi hoolekogu töö tõhusamaks muutmiseks ja hoolekogu liikmete pädevuse tõstmiseks.

6.5 Õppe- ja kasvatustegevuse ning juhtimise analüüs toimub juhtkonna sõnul pidevalt. Kokkuvõtte esitati pedagoogilisele nõukogule ja hoolekogule. Kokkuvõtte sisaldab õpetajate eneseanalüüsist saadud tagasisidet ja töötajate meeskondade arenguvestluste ülevaadet. Juhtkonna sõnul arvestatakse tehtud ettepanekuid uue õppeaasta tegevuskava koostamisel. Põhilise murekoha ja väljakutsena tuuakse nii õpetajate kui hoolekogu esindajate poolt välja töörahu tagamine Traksiku majas.

Ettepanekuid õppe- ja kasvatustegevuse muutmiseks on teinud põhiliselt pedagoogiline nõukogu. Hoolekogu poolt on tulnud ettepanekud ühisürituste läbiviimiseks, rühmade lahtiolekuaegade muutmiseks, lasteaia suviseks töökorralduseks. Enamus ettepanekuid on arvestatud ja ellu viidud, hoolekogu sõnul on probleem suvise töökorraldusega.

Lapse arengu toetamine

7. Lapse arengu hindamine ja arenguvestlus

7.1 Seadus³⁵ sätestab, et lapse arengu analüüsimine ja hindamine on oluline lapse eripära mõistmiseks, erivajaduste väljaselgitamiseks, positiivse enesehinnangu ja arengu toetamiseks ning õppe- ja kasvatustegevuse kavandamiseks koostöös lapsevanemaga. Lapse arengu hindamine peab olema osa igapäevasest õppe- ja kasvatusprotsessist. Pedagoogid peavad viima³⁶ läbi vaatlusi kindla plaani alusel ning lapsi jälgitakse nii igapäevatoimingutes, vabamängus kui ka pedagoogi suunatud tegevustes.

7.2 Määruse järgselt³⁷ sõnastatakse lasteasutuse õppekavas lapse arengu analüüsimise ja hindamise põhimõtted, sealhulgas analüüsimise ja hindamise korraldus, samuti erivajadustega lapse arengu toetamise põhimõtted, sealhulgas selle korraldus. Lasteaia õppekava VI peatükis „Lapse arengu analüüsimise ja hindamise põhimõtted ja korraldus“ on kirjeldatud lapse arengu hindamise aluseid, meetodeid ja dokumenteerimist.

Direktori sõnul on lapse arengu jälgimine pidev protsess. Lasteaias on õppekavas kehtestatud lapse arengu hindamise kord, täidetakse arengujälgimise tabeleid, mis asuvad rühmades. Tabeleid tutvustatakse vanematele arenguvestlusel, soovi korral saab

³⁵ KELA RÕK, § 24 lg 1.

³⁶ KELA RÕK, § 24 lg 2.

³⁷ KELA RÕK, § 2 lg 4 p-d 4 ja 5.

tutvuda igal ajal. Igapäevased märkamised kantakse ELIISI. Saadud tulemusi kasutatakse arenguestlustel, vajadusel tehakse lapsele individuaalne arenduskava (edaspidi *IAK*). Kasutatakse vaatlusi, koostatakse arengumappe, õppe- ja kasvatustegevusi pildistatakse. Järelevalves selgus, et laste arengujälgimise tabeleid täidetakse vastavalt nõuetele. Samuti leidis kinnitust igapäevaste märkamiste ELIISI kandmine ja arengumappide koostamine.

- 7.4 Riikliku õppekava³⁸ kohaselt peab pedagoog viima vähemalt üks kord õppeaastas lapse arengu hindamiseks ja toetamiseks lapsevanemaga läbi arenguestluse, mis annab tagasisidet lapse arengust ja õppimise tulemustest ning selgitab lapsevanema seisukohad ja ootused lapse arengu suhtes.

Arenguestlusi lapsevanemaga viiakse läbi üks kord õppeaastas või vastavalt vajadusele tihedamini. Lasteaias on kehtestatud arenguestluse läbiviimise kord³⁹, mille lisades on küsimustikud eri vanuses laste vanematele. Õpetajate sõnul asub küsimustik ELIISis dokumentide kaustas. Vanemale antakse eeltäitmiseks paber kandjal küsimustik, mille ta võtab vestlusele kaasa, seda täiendatakse jooksvalt vestluse juures. Küsimustikud lisatakse lapse arengumappi. Lastevanemate sõnul on nad rahul arenguestluste läbiviimisega ja ELIISis oleva jooksva tagasisidega.

- 7.5 Õpetajad teevad läbi viidud arenguestlustest kokkuvõtte ja esitavad juhtkonnale. Juhtkond koondab ettepanekud kokku ja arvestab edasise töö planeerimisel. Lapsevanematega peetud arenguestluste kokkuvõtte ning vanematelt tulnud tagasiside ja ettepanekud ei kajastunud õppeaasta analüüsis, oli vaid ära märgitud, et arenguestlustel osalus oli suur. Järelevalves selgus, et enamus lapsevanemaid oli arenguestlustel osalenud. Arenguestlused olid läbi viimata lapsevanematega, kes ei avaldanud soovi või ei leidnud aega.

7.5.1 Ettepanek direktorile

Kajastada lapsevanematega läbiviidud arenguestluste tulemusi sisehindamisel, sh õppeaasta analüüsidest ning leida viise, kuidas motiveerida lapsevanemaid osalema arenguestlustel.

7.5.2 Ettekirjutus pidajale

Tagada arenguestluste läbiviimine kooskõlas koolieelse lasteasutuse riikliku õppekava § 24 lõikega 6, mille kohaselt vähemalt üks kord õppeaastas viib pedagoog lapse arengu hindamiseks ja toetamiseks lapsevanemaga läbi arenguestluse. Täitmise tähtaeg: alates õiendi teatavakstegemisest, tõendavate dokumentide esitamise tähtaeg 31.05.2024.

- 7.6 Lasteaed osaleb mitmetes laste arengut toetavates projektides ja programmides: Tervist edendav lasteaed, Suukool, Toidukool, Kiusamisest Vabaks, KIKi projekt, Liiklusvanker, PRIA projektid.

- 7.7 Järelevalve külastas lasteaias kohapeal viibimise ajal mõlemat õppekohta, tegevuste vaatlusi viidi läbi Traksiku maja kahes rühmas, tegemist on liitrühmadega. Mõlemas rühmas vaadeldi ühte tundi. Õpetajad arvestasid laste eakohasusega, lapsi juhendati individuaalselt ja tegevuse käigus tunnustati. Tegevus oli läbimõeldud ja eesmärgistatud, kasutati näitvahendeid. Õppetundidele andsid tagasisidet direktor ja õppealajuhataja. Tagasiside oli õpetajaid toetav ja nõustav.

Lasteaias viiakse läbi tundide vaatlust, kuid puudub õppetöö vaatluse süsteem.

³⁸ KELA RÕK, § 24 lg 6.

³⁹ Pedagoogilise nõukogu 18.01.2023 koosoleku protokoll nr 5.

Ära kuulamisel direktor lisas, et eelmisel õppeaastal vaadeldi tunde mõlemas majas, kuid Sipsiku majas seda ei dokumenteeritud.

7.7.1 Ettepanek direktorile

Viia süsteemselt läbi õppetundide vaatlusi, et aidata õpetajal oma tööd analüüsida ja toetada seeläbi paremini lapse arengut.

8. Lapse erivajaduse toetamine

8.1 Erivajadusega on laps, kelle võimetest, tervises seisundist, keelelisest ja kultuurilisest taustast ning isiksuseomadustest tingitud arenguvajaduste toetamiseks on vaja teha muudatusi või kohandusi lapse kasvukeskkonnas (mängu- ja õppevahendid, ruumid, õppe- ja kasvatusmeetodid jm) või rühma tegevuskavas⁴⁰.

Seadusest⁴¹ tulenevalt peavad pedagoogid jälgima lapse arengut ja toimetulekut lasteasutuses ning vajaduse korral kohandama õppe- ja kasvatustegevust lapse erivajaduse järgi.

Nii õpetajate kui lastevanemate sõnul on esmaseks märkajaks ja toevajaduse tuvastajaks rühmaõpetaja. Õpetaja annab toevajadusest teada lastevanemale, juhtkonnale ja tugispetsialistile.

8.2 Lasteaia õppekava VIII peatükis „Tuge vajava lapse arengu toetamise põhimõtted ja korraldus“ on kirjeldatud, kuidas lapse toetamine lasteaias on korraldatud, millised on lasteaia töötajate ülesanded toe pakkumisel.

8.3 KELS⁴² näeb ette, et lapsele tagatakse vajaduse korral logopeedi ja eripedagoogi või muu tugiteenus, mille rakendamiseks peab looma võimalused lasteasutuse pidaja ning mille rakendamist korraldab direktor. Lasteasutus võib loobuda logopeedi ja eripedagoogi ametikoha loomisest juhul, kui logopeedi ja eripedagoogi teenust tellitakse samas mahus juriidiliselt isikult või riigi- või kohaliku omavalitsuse asutuselt⁴³.

8.4 Logopeedi teenust telliti ajavahemikus 23.09.2022 kuni 31.05.2023 lepingu⁴⁴ alusel Logopeed Järvamaal OÜ-lt. Käimasoleval õppeaastal selle lepingu alusel enam logopeedi teenust ei pakuta. Logopeed selgitas eelmisel aastal välja tuge vajavad lapsed ja andis laste kõne korrigeerimiseks juhtnõore nii õpetajatele kui lastevanematele. Leping ja direktori selgituse põhjal tegeles logopeed üks kord nädalas koolieelikutega, nooremate laste toetamine toimus väikeses mahus. EHISesse logopeedi ametikoht kantud polnud. Teenuse sisseostmisel peab lasteaed tagama teenuse osutamise samas mahus nagu siis, kui teenust osutaks lasteaed ise. Nii õpetajate kui lastevanemate sõnul ei olnud logopeediteenus maht piisav. EHISe andmetel (13.07.2023) said logopeedilist abi viis last.

Logopeedi leidmiseks oli järelevalve ajal välja kuulutatud konkurss. Lastevanemate sõnul käivad nad tugispetsialisti teenust saamas ka väljaspool lasteaeda, seda ei ole siiani vanematele kompenseeritud. Lasteaia pidaja sõnul pole ükski vanem hüvitise sooviga nende poole pöördunud.

Eripedagoogi teenus lasteaias tagatud ei ole. Direktori sõnul on Traksiku majas olnud

⁴⁰ KELA RÕK, § 8 lg 1.

⁴¹ KELS, § 14 lg 1.

⁴² KELS, § 14 lg 2.

⁴³ Haridus- ja teadusministri 11.09.2015. a määrus nr 42 „Koolieelse lasteasutuse personali miinimumkoosseis“, § 4 lg 6.

⁴⁴ Töövõtuleping nr 78.

vajadus kasutada psühholoogi teenust.

8.4.1 Ettekirjutus pidajale

Tagada lasteaia logopeedi teenuse osutamine lähtudes koolieelse lasteasutuse seaduse § 14 lõikest 2. Täitmise tähtaeg: 01.02.2024.

8.4.2 Ettekirjutus pidajale

Tagada lasteaia eripedagoogi teenuse osutamine lähtudes koolieelse lasteasutuse seaduse § 14 lõikest 2. Täitmise tähtaeg: 01.02.2024.

8.5 EHISe andmetel (13.07.2023) on lasteaia määratud tugiteenus kümnele lapsele, neist kaheksale on koostatud individuaalne arenduskava (edaspidi *IAK*) ja ühel on tugiisik. Juhtkonna sõnul koostavad rühma õpetajad *IAK* koos, osalevad ka logopeed ja õppealajuhataja. Vanemale tutvustatakse *IAK*d arenguvestlusel. *IAK* koostamisel võetakse aluseks arenguvaatluse tabeleid. Toe tõhusust vaadatakse kaks korda aastas. Kui *IAK* on septembris koostatud, tehakse esmane vestlus vanemaga, jaanuaris vaadatakse *IAK* toimimine üle ja tehakse uus vestlus. Kui on vaja, siis *IAK*d täiendatakse. *IAK* on ELIISis vanemale nähtav. Vestlusel vanem allkirjastab kaardi, enamasti toimub vestlus koos arenguvestlusega. Direktor kontrollib *IAK*de koostamist. Järelevalves tuvastati, et *IAK*d olid lastele koostatud.

8.6 Alates 01.09.2023 on erivajadusega lastele loodud tingimused kasvamiseks ja toe saamiseks sobitusrühmas.

8.7 Lasteaia õppekavas on toodud välja, et erivajadusega lapse arengu toetamine on meeskonnatöö, mille toimimise eest vastutab juhataja. Direktori sõnul on lähenemine lapsepõhine ja toetavasse meeskonda kuuluvad kõik rühma õpetajad, kes teevad koostööd. Lapsega tehtav meeskonnatöö kajastub *IAK* plaanis, mida täiendatakse pidevalt, samuti tehakse seda ELIISis asuvas rühmapäevikus. *IAK* tutvustamisel toimub vanematele koosolek ning see protokollitakse. *IAK* kaardil on kirjas, kes selle koostas ja tegevuste eest vastutab või läbi viib. See on pidev protsess, millest võtab kogu meeskond osa. Koostöö toimimist kinnitasid ka õpetajad.

9. Koolivalmiduskaart

9.1 Seaduse⁴⁵ kohaselt annab lasteasutus lasteasutuse õppekava läbinule välja koolivalmiduskaardi, milles on kirjeldatud lapse arengu tulemused. Vanem esitab koolivalmiduskaardi kooli, kus laps asub täitma koolikohustust.

Järelevalves esitati õppekava lisana direktori käskkirjaga⁴⁶ kinnitatud koolivalmiduskaardi vorm. Eraldi vorm on lapsele, kes alustab koolikohustusega enne 7-aastaseks saamist. Õpetajate ja direktori sõnul täidavad koolivalmiduskaarti rühmaõpetaja, liikumis- ja muusikaõpetaja annavad arvamuse, samuti logopeed. Aluseks võetakse arenguhindamise tabelid ja koolivalmiduse test. Koolivalmiduskaardi allkirjastavad direktor ja rühmameeskond. Õpetaja täidab selle vastavalt õppekava eeldatavatest tulemustest. Koolivalmiduskaart antakse lapsevanemale, kes viib selle kooli. Nii pidaja kui direktori sõnul ei ole neile koolist tulnud infot, et koolivalmiduskaardid kooli ei jõua. Kool on olnud rahul lasteaia koolivalmiduskaardi arvamustega. Kui laps soovib minna kooli varem, siis lasteaed hindab tema koolivalmidust ja annab nõusoleku, kui laps on kooli minekuks valmis. Koolivalmiduskaardid koostatakse ja säilitatakse ELIISis.

Järelevalves tutvuti 2022/2023. õppeaastal koostatud ja väljastatud

⁴⁵ KELS, § 16 lg 5.

⁴⁶ Direktori 19.01.2023 käskkiri nr 1-3/10.

koolivalmiduskaartidega. Koolivalmiduskaardid vastasid määrusele⁴⁷, neis oli kirjeldatud lapse arengu tulemusi üldoskustes ning õppe- ja kasvatustegevuse valdkondades lähtuvalt koolieelse lasteasutuse riiklikust õppekavast, välja olid toodud lapse tugevused ja arendamist vajavad küljed.

Õppe- ja kasvatusala töötajate ettevalmistus

10. Õppe- ja kasvatusala töötajate kvalifikatsioon

10.1 Järelevalves kontrolliti õppe- ja kasvatusala töötajate kvalifikatsiooni vastavust KELSis⁴⁸ sätestatule ning võrreldi EHISesse kantud andmete vastavust (väljavõtted 12.07.2023, 22.09.2023) kvalifikatsiooni tõendavatele dokumentidele.

10.2 Lasteaias töötab 12,5 ametikohal 14 õppe- ja kasvatusala töötajat, kelle kvalifikatsioonile on kehtestatud nõuded. Juhtkonna (direktor ja õppealajuhataja) ametikohtadel töötab kaks isikut, mõlema kvalifikatsioon vastab nõuetele.

Õpetaja 10 ametikohal töötab 12 isikut, kvalifikatsioon ei vasta nõuetele ühel (8%) õpetajal.

Arvestades õpetajate töökoormust, viivad 92% õppe- ja kasvatustegevuse mahust läbi õpetajad, kelle kvalifikatsioon vastab nõuetele.

10.2.1 Kvalifikatsioon ei vasta nõuetele ühel alushariduse õpetajal, koormus 1,0. Puudub kõrgharidus. EHISes ei ole kvalifikatsioon nõuetele vastavaks märgitud, õpetajaga on sõlmitud tähtajaline tööleping kuni 31.08.2024.

11. Õppe- ja kasvatusala töötajate täiendõpe ja toetamine

11.1 EHISe andmetel on aastatel 2022–2023 osalenud koolitustel 13 õppe- ja kasvatusala töötajat. Koolituste teemadeks on liikluskasvatus, koolivalmiduskaardi täitmine, haridusprogrammi „Ettevõtlik Kool“ rakendamine, lugemis- ja kirjutamiseelduste ning oskuste arendamine koolieelses eas, arengu ja õppimise toetamine, meediapädevus lasteaias, muukeelne laps eesti haridusasutuses, eriline töö erilise lapsega jne. Põhiliselt on osaletud lühikestel koolitustel.

Pärast kahe lasteaia liitmist pole süsteemselt tegeldud meeskonnakoolitustega, et kujundada ühtset meeskonda. Direktori sõnul puudub lasteaias koolitusplaan. Üldine koolitusvajadus selgus meeskondade arenguestlustel õppeaasta lõpuks. Koolitamine toimub vastavalt eelarvelistele võimalustele. Õpetajate tagasiside põhjal tunnevad nad puudust laste erivajadustega seotud koolitustest (ATH, autism), kuidas toime tulla muu kodukeelega lastega. Nii direktori kui õpetajate sõnul on vaja meeskonnatööd soodustavaid koolitusi ja õpetajatele psühholoogilist toetust pakkuvaid koolitusi.

Õpetajate sõnul oli eelmisel aastal ohvriabi vestlus, kus nad said ennast tühjaks rääkida, kuid abi sealt ei saanud.

Lasteaia pidaja on valmis korraldama koolitusi vallaüleselt

11.1.1 Ettepanek direktorile

Hinnata töötajate koolitusvajadusi ja koostada lasteaias koolitusplaan, et pakkuda õpetajatele erialast ja psühholoogilist tuge ning saavutada meeskonna ühtne toimimine.

Ärakuulamisel esitas direktor täiendavat infot koolituste korraldamise ja käesoleva õppeaasta koolitusplaani koostamise kohta.

⁴⁷ Haridus- ja teadusministri 31.08.2011. a määrus nr 44 „Koolieelse lasteasutuse õppe- ja kasvatustegevuse alaste kohustuslike dokumentide loetelu ja nende täitmise kord“, § 6 lg 1.

⁴⁸ KELS, § 22¹.

11.2 Õpetajate koostöö

Arenguvestlusi viiakse töötajatega läbi rühma meeskonnana. Kooleelikute rühmade õpetajad teevad direktori sõnul kahe maja vahel väga head koostööd. Ühiselt viiakse läbi üritusi, moodustunud on teemapõhised grupid, küsitakse üksteiselt nõu. Lasteaia dokumentide väljatöötamisel tehakse koostööd. Mõlemad õppekohad jagavad ühiselt infot ELIISis.

Õpetajate sõnul on juhtkond andnud võimaluse teha töögraafik nii, nagu neile on sobilik. Soovitame analüüsida, kas selline süsteem tagab laste huvides parima lahenduse.